

אמר רב שמואל בר יהודה אמר רבי יוחנן: כירה שהסיקה בגפת ובעצים, ולא גרף וקטם, משהין עליה תבשיל שבישל כל צורכו, וחמין שהוחמו כל צורכו, ואפילו

מצטמק ויפה לו. (47)

אמר ליה ההוא מדרבנן לרב שמואל בר יהודה: הא רב ושמואל דאמרי תרווייהו

חולקים בכל גוני. [על פי תוס' לו ב ד"ה חמין ורשב"א כאן] ומצינו כמה דרכים ליישב את דברי רב שמואל בר יהודה בשם רבי יוחנן או כרבנן או כחנניא.

א. הרשב"א הביא מרב האי גאון שרבי יוחנן סובר כחנניא, ועוד מוסיף על דבריו, שכן לחנניא מותר לבשל על כירה שאינה גרופה רק כמאכל בן דרוסאי עד מבושל כל צרכו, אבל מכאן ואילך שמצטמק ויפה לו יתכן שחנניא אינו מתיר בפני שבחיתוי קל מצטמק ויפה לו, ועל זה הוסיף רב שמואל בר יהודה משמיה דרבי יוחנן שמותר גם מכאן ואילך. ודחה הרשב"א דמדברי חנניא משמע שמאכל בן דרוסאי ואילך מותר.

ב. בעל המאור נקט דחנניא התיר להשהות מבושל כמאכל בן דרוסאי על כירה שאינה גרופה רק מצטמק ורע לו, אבל במצטמק ויפה לו אסור, ובמבושל כל צרכו המצטמק ויפה לו הכל תלוי במנהג המקום וכדלהלן בגמרא, ולפי זה אפשר לומר שרבי יוחנן סבר כחנניא וכמנהג המתיר להשהות מבושל כל צרכו ומצטמק ויפה לו. והרמב"ן הרשב"א והתוס' רי"ד דחו את דבריו.

ג. התוס' רא"ש [לז א] כתב דרבי יוחנן פסק כחנניא אלא שמחמיר ומתיר רק משעה שהתבשיל מבושל כל צרכו ואילך.

ד. הר"ן כתב דרבי יוחנן סבר כרבי מאיר, דלעיל אמר רבי מאיר שמותר להשהות רק חמין על כירה גרופה ורבי יהודה מתיר חמין ותבשיל ועד כאן לא נחלקו אלא באינו מבושל כל צרכו, אבל במבושל כל צרכו רבי מאיר מתיר

ותירצו הרמב"ן והר"ן על פי הנ"ל, שלעיל מדובר ללא הפסק גחלים, וממאכל בן דרוסאי ואילך לא יבא לחתות כי שמא ישרף. מה שאין כן בקדירה על גבי כירה, אסור.

והרא"ש הביא בשם רבינו יונה שתירץ, שגם לדעת רבנן החולקים על חנניא ומצריכים גריפה וקטימה, נתחדש בגמרא שם שמותר להשהות על כירה גרופה תבשיל ממאכל בן דרוסאי ואילך ולא פחות מזה. ונמצא, כי מה שנאמר לעיל "ועד כמה עד כדי שיצולו כמאכל בן דרוסאי" הוא בין לחנניא ובין לרבנן, לחנניא בלי גריפה, ולרבנן אפילו בגריפה.

וראה בכיפור הלכה [רנ"ג ד"ה אלא] שהביא בשם רעק"א שיש פוסקים שאסור להשהות על כירה גרופה פחות ממאכל בן דרוסאי. ובחזון איש ציין שזו היא דעת רבינו יונה המובאת ברא"ש.

47. התוס' [לעיל לז א ד"ה אא"ב] ציינו שרבי יוחנן כאן הוא דלא כמאן, דלחנניא מותר להשהות באינה גרופה גם כמאכל בן דרוסאי ואילו רבי יוחנן התיר רק מבושל כל צרכו, ולרבנן אסור כל שהייה ללא גריפה וקטימה. ותמה הרשב"א, דרבי יוחנן אמר בכל מקום הלכה כסתם משנה, וכאן הוא פוסק דלא כמאן. ואין לומר דלרבי יוחנן רבנן נחלקו עם חנניא בלשהות ממאכל בן דרוסאי ואילך אבל בנתבשל כל צרכו ומצטמק ויפה לו מודים רבנן שאפשר להשהות על כירה שאינה גרופה, שהרי בתחילת הסוגיה אמרינן אי להחזיר תנן מתניתין כחנניא — והא יתכן שרבנן מודים שמבושל כל צרכו שאין צריך גרופה וקטומה, ועל כרחק שרבנן